

INSPIRATIENOTA WELZIJSRAAD

LIER februari 2024

Inspiratienota welzijnsraad

Voorwoord

In het kader van haar opdracht organiseert de Welzijnsraad jaarlijks een 'sociale trefdag' in Lier. De sociale trefdagen zijn grootschalige ontmoetingsmomenten, waar medewerkers – die op een of andere manier voeling hebben met sociaal beleid – samenkomen met als doel welzijn in Lier te versterken. Op deze sociale trefdagen, worden jaarlijks méér dan 100 mensen bereikt.

Onderstaande voorstellen tot beleid zijn gebaseerd op de input van heel wat expertise uit het werkveld – m.n. ook na consultatiemomenten via de 'sociale trefdag'.

De welzijnsraad blijft ervan overtuigd dat de kwaliteit van het lokaal beleid kan verhogen, mochten alle voorstellen grondig in overweging worden genomen.

THEMA 1 - Maatschappelijke dienstverlening

Inleiding

De maatschappelijke dienstverlening op lokaal vlak wordt geconfronteerd met tal van nieuwe verwachtingen: de noodzaak om mensen met een psychische kwetsbaarheid effectiever te ondersteunen (t.g.v. de 'vermaatschappelijking in de zorg en hulpverlening'); de vraag tot een 'geïntegreerd breed onthaal' - om de toegankelijkheid van de sociale dienstverlening voor de burger te verhogen ;... Daarbovenop zijn ook de specifieke uitdagingen voor Lier onmiskenbaar hoog.

Voorstellen tot beleid

(1) Het gebrek aan **betalbare en laagdrempelige geestelijke gezondheidszorg** (oa door bekendmaken of ontwikkelen van terugbetalingssystemen) is een pijnpunt in Lier.

Het is aangewezen dat het lokaal bestuur een **actieplan** maakt met volgende aandachtspunten:

- Een **bijkomend betaalbaar en snel toegankelijk aanbod** voor volgende prioritaire doelgroepen: jongeren, mensen in armoede en senioren.
- Bij het recent opgestarte **Kruispunt** moet er voldoende aandacht zijn voor de **laagdrempeligheid** van het aanbod.

- Mensen met een **psychische kwetsbaarheid die diverse problemen cumuleren** zijn het meest kwetsbaar en vallen vaak uit de boot. Het lokaal bestuur moet erop toezien dat net de meest kwetsbaren toegang hebben tot geestelijke gezondheidszorg.
- Welzijnsdiensten (op de eerste lijn) worden steeds meer geconfronteerd met sociale situaties rond psychische kwetsbaarheid (t.g.v. de Vlaamse beleidsevolutie rond 'vermaatschappelijking in de zorg', die méér inzet op integratie in de samenleving en minder op residentiële opvangvoorzieningen). Het is belangrijk dat het lokaal bestuur hierop inspeelt door bv. in te zetten op ondersteuning van de kennis van de sociale kaart, door het voorzien van ondersteuningsvormen van de eerste lijn die hierdoor een verhoogde druk ervaart.
- Meer investeren in **preventie** van psychische problemen (o.a. ivm verslavingsproblematieken, vereenzaming en sociaal isolement) door het organiseren van laagdrempelige psycho-educatie – gericht naar volwassenen én jongeren.

(2) Te veel burgers in Lier vinden onvoldoende hun weg in het lokale welzijnslandschap. Het is wenselijk dat het lokaal bestuur investeert in een **volwaardig 1 loket rond maatschappelijke dienstverlening in Lier (GBO of Geïntegreerd Breed Onthaal)**, waar iedereen terecht kan met zijn/haar welzijnsvragen. Volgende voorwaarden zijn hierin van belang:

- Investeren in loketpersoneel, dat over de **vaardigheden en capaciteiten** beschikt om alle inwoners van Lier met welzijnsvragen gepast te antwoorden en gericht te verwijzen.
- Uitbouwen van het 1 loket, in nauw **overleg met partners uit de welzijnssector**, om zo de expertise van diverse diensten te benutten. In die zin is het ook van belang dat het loket maximaal wordt afgestemd met bestaande initiatieven en samenwerkingsverbanden zoals 1 Gezin 1 Plan.
- Voorzien van voldoende tijdsinvestering, met aandacht en zorg voor een **cliëntgerichte en kwaliteitsvolle** aanpak op maat.
- Meer **pro-actief rechten toekennen** aan mensen door actief **onderbescherming op te sporen** (bv. aan de hand van materiaal van CEBUD) en mensen actief te ondersteunen bij het realiseren van hun rechten (premies, sociale tarieven, ...). En daar waar mogelijk is te werken met **automatische rechtentoekenning**.
- Voorzien van een **gebruiksvriendelijke sociale kaart** waarmee de hulpverlening de nodige kennis kan beheren.
- In complexere situaties is het belangrijk dat diensten met elkaar **afstemmen** (taakverduidelijking), dat er **cliëntoverleg** is waarbij duidelijke afspraken gemaakt worden onder coördinatie van een **case-manager** (op lange termijn naast een gezin / cliënt staan om de hulpverlening te coördineren). Het is belangrijk om hierin te blijven investeren.
- Blijven investeren in de verschillende **laagdrempelige plekken** in Lier waar mensen in een kwetsbare positie **terecht kunnen met hun vragen en bezorgdheden** en waar ze hun netwerk / sociale contacten kunnen uitbouwen.

(3) Het huidige **systeem van afvalverwerking in Lier is voor mensen in een kwetsbare positie onaangepast**: duur, moeilijk bereikbaar voor mensen die minder mobiel zijn, verschillende containers in kleine studio's/appartementen. We pleiten o.m. voor het uitbreiden van de mobiele containerparken (meermaals per jaar, op verschillende locaties), de uitbreiding van het aantal sorteerstraten in de binnenstad van Lier én voor een **verlaging van de factuur** voor mensen met een laag inkomen.

(4) De welzijnssector in Lier vraagt oog voor een belangrijke evolutie: m.n. de afbouw van het opvangaanbod voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, en de uitbouw van het Vlaams beleid om mensen met een psychische problematiek sterker te integreren in de samenleving (cf. de 'vermaatschappelijking van de zorg'). De **gevolgen voor Lier zijn vandaag voelbaar, én daagt het lokaal bestuur uit tot een aangepast beleid**. In deze zin, verwijzen we naar de nood aan een actief beleid rond **wijkwerking** (gezien op deze (kleine) schaal kan ingespeeld worden op zorgvragen); aan

de nood om, ook vanuit het sociaal beleid, een méér volwaardige wijkgerichte werking uit te bouwen (zoals bv de vorige jaren in het project Zorgzame Buurten);...

Verder kan er nog meer ingezet worden op **vindplaatsgericht en outreachend werken**. Dit door bv. spreekuren op verschillende locaties te organiseren, door mensen aan te spreken en te informeren over het aanbod in Lier in buurten waar de kwetsbaarheid hoog is. Zo kunnen mensen bereikt worden die onder de radar van de hulp- en dienstverlening blijven.

(5) **Jongeren in armoede** blijft een doelgroep die prioritaire aandacht verdient. Om de vicieuze spiraal van armoede te doorbreken, is een verdere versterking van het lokaal aanbod aangewezen. In dit verband verwijzen we o.m. naar:

- Het inzetten op **verruiming** van de **hulpverleningscapaciteit** om zo de begeleiding van jongeren te intensifiëren. Belangrijk is dat deze hulpverlening **laagdrempelig** is: bv. een inloophuis waar verschillende diensten (JAC, OverKop, straathoekwerk, jeugdzorg, jongerencoaches VDAB, CLB, ...) aanwezig zijn, zou ideaal zijn.
- Het **blijven investeren in bestaande zinvolle initiatieven** bv. het inloophuis van OverKop, TEJO, ...
- Blijven inzetten (bv. projecten schoolcoaches, groeituinen, ...) op **verbinding tussen welzijn en onderwijs**, o.m. door het onderwijs te ondersteunen in de kennis van het welzijnslandschap, ...

(6) Voor veel mensen in een kwetsbare positie wordt de **digitale kloof** alsmaar groter. Om die kloof te overbruggen is er nood aan het ter beschikking stellen van ICT-materiaal en internet, het vergroten van de kennis en vaardigheden én aan plekken waar mensen terecht kunnen met digitale vragen. Dit gebeurt nu in de **digibank**. Het is belangrijk om hierop in de toekomst te blijven inzetten. Daarnaast moeten **diensten ook fysiek toegankelijk blijven** voor zij die niet mee kunnen op de digitale snelweg.

Ten slotte vragen wij ook aan de nieuwe lokale bestuurders om in gesprek te gaan met o.a. **mutualiteiten, banken**, ... en aan te dringen op de mogelijkheid om fysiek terecht te blijven kunnen! Dit is noodzakelijk voor mensen die digitaal minder vaardig zijn.

(7) Een **Menswaardig Inkomen** is van groot belang van essentieel belang – m.n. indien passende tewerkstelling (nog) niet haalbaar is. Het OCMW heeft ingetekend op een project REMI – een tool waarmee menswaardig inkomen gegarandeerd wordt. Dat project loopt eind 2024 af. Het lokaal bestuur moet duurzaam investeren in REMI om een menswaardig inkomen te garanderen.

THEMA 2 – Werk

Inleiding

In november 2021 daalde de werkloosheid nog zeer sterk, meer bepaald met 10%. Voor mensen met een migratieachtergrond was deze daling veel minder uitgesproken (m.n. slechts 1,2%). De werkloosheid is sindsdien verder blijven dalen tot november 2022, dan zien we op alle niveaus (Vlaanderen, provincie Antwerpen, arrondissement Mechelen, maar ook op het niveau van de stad Lier) een zeer duidelijk keerpunt en is de werkloosheid sterk beginnen toenemen.

We zien in november 2023 op Vlaams niveau een toename van de werkloosheid op jaarbasis van 15,3%, voor Lier is die echter nog meer uitgesproken (19,4%). Momenteel zijn er 1373 inwoners van Lier op zoek naar een job. De werkloosheid zet zich op het niveau van de stad Lier het sterkst door voor de kortgeschoolde werkzoekenden (geen diploma van middelbaar onderwijs) waar de cijfers een toename laten optekenen van maar liefst 42,3% en opnieuw van werkzoekenden met migratieachtergrond (toename van 39,4% op jaarbasis). We zien op Vlaams niveau een daling van de werkloosheid bij personen met een arbeidsbeperking, hier zien we op niveau van Lier ook een toename van 6,2%.

Deze evoluties zorgen ervoor dat het aandeel van allochtone werkzoekenden op het niveau van de stad Lier is toegenomen tot 44,1% (in tegenstelling tot 23,8% op Vlaams niveau). Concreet betekent dit dat 605 van de 1373 werkzoekenden die woonachtig zijn in Lier een huidige of een vorige nationaliteit hebben/hadden uit een niet EU 27-land.

Voor personen met een arbeidsbeperking is dit een aandeel van 18,6% ten opzichte van 16,3%. Het betreft hier mensen met een arbeidshandicap of een multiple problematiek.

Burgers met een arbeidshandicap hebben een psychische of lichamelijke aandoening van langdurige aard (bv. autisme, slechthorendheid, rugklachten, ...) waardoor ze het moeilijker hebben om werk te vinden of om een job uit te voeren.

Personen met een multiële problematiek hebben een psychosociale problematiek (bv. verslavingsverleden, zware financiële problemen, ...) of zijn uiterst kwetsbaar omwille van een werkloosheidsduur van 2 jaar of langer en een begeleidingsnood..

Het is dan ook noodzakelijk dat de acties die vanuit de lokale overheid worden opgezet, zich best voornamelijk richten op deze doelgroepen.

Voorstellen tot beleid:

Om die uitdagingen aan te pakken worden concrete voorstellen tot lokaal beleid naar voor geschoven.

- (1) Vanuit de stad en OCMW dient te worden ingezet op een **volwaardig werkervaringsbeleid** dat aandacht heeft op het bevorderen van samenwerking tussen VDAB, OCMW, sociale economie, welzijnsorganisaties, lokale bedrijven en ondernemingen. Tevens dient er werk gemaakt te worden van het verduurzamen en structureren van de talloze lopende projecten en initiatieven. Er moet steeds gewaakt worden over de output en de resultaten van projecten. Eén van de kernspelers in het lokaal activeringsbeleid (en bij uitbreiding: het armoedebeleid) is de werking van 't Hofke (sociaal restaurant en sociale kruidenier). Het is daarom van belang dat de stad investeert in bijkomend budget in functie van duurzame en leefbare financiering voor de werking.
- (2) Werkloosheidscijfers en ervaringen van welzijnsdiensten leren dat de participatie van laaggeschoolden, en mensen met een migratieachtergrond een prioritaire doelstelling van het beleid moet zijn. In dit verband verwijzen we o.m. naar de nood aan een gedegen **begeleiding van werkzoekenden waarbij aandacht is voor verschillende levensdomeinen en**

randvoorwaarden zoals; taalachterstand en taalondersteuning, opleiding, gezondheid, psychosociale ondersteuning, opvoeding, ...

- (3) Door de digitalisering zijn diensten minder op de traditionele manier bereikbaar. Welzijnswerkers wijzen erop dat de meest kwetsbare werkzoekenden nood hebben aan een toegankelijke dienstverlening. Er dient werk gemaakt te worden van een breed ondersteuningsbeleid in al zijn aspecten m.b.t. de snel evoluerende **digitalisering**. Vanuit het lokale bestuur moet het signaal gegeven worden om te blijven inzetten op een toegankelijke dienstverlening voor werkzoekenden. Ook het ontwikkelde ondersteuningsaanbod rond digitalisering – vanuit het project DIGIBANK – moet verduurzaamd worden.
- (4) Om werk(ervaring) voor kansengroepen te bevorderen is het wenselijk dat stad en OCMW Lier **een voorbeeldrol als werkgever** opnemen. In deze zin kunnen aanwervingsvoorwaarden bij de diensten van stad en OCMW Lier geëvalueerd worden in functie van de mogelijkheden van kwetsbare doelgroepen; kan geïnvesteerd worden in een aangepast beleid om de vereiste competenties tijdens de tewerkstelling te verwerven;....
- (5) Ook op andere terreinen, kunnen stad en OCMW positieve actie ondernemen om werk(ervaring) voor kansengroepen te bevorderen. In deze zin, verwijzen we naar 2 concrete hefboomen:
 - Het opnemen van **sociale voorwaarden rond sociale tewerkstelling bij openbare aanbestedingen**.
 - Het verhogen van de capaciteit van **sociale tewerkstellingsinitiatieven van OCMW en stad Lier**.
- (6) Tot slot, heeft het lokaal bestuur een belangrijke opdracht op vlak van **'flankerend arbeidsmarktbeleid'**. In deze zin verwijzen we naar de uitbouw van een aangepast aanbod van kinderopvang, de ontwikkeling van een beleid om de mobiliteitsproblematiek van werkzoekenden aan te pakken, uitwerken van initiatieven zoals een jobbeurs om werkzoekenden en werkgevers dichterbij elkaar te brengen, ... De uitbouw van het aanbod van kinderopvang is een absolute prioriteit.

THEMA 3 - Gezinsondersteuning

Inleiding

De welzijnsraad beklemtoont de noodzaak aan een volwaardig lokaal beleid tot gezinsondersteuning als hefboom in de strijd tegen (generatie)armoede te doorbreken. In Lier is de urgentie groot: zo nam de kinderarmoede in 2022 – in tegenstelling tot de dalende trend in Vlaanderen – verder toe tot 15,3%. Des te meer een signaal dat méér en betere investeringen een absolute noodzaak zijn.

Voorstellen tot beleid

- (1) In de eerste plaats moet bij voorrang structureel ingezet worden op **begeleiding van maatschappelijk kwetsbare gezinnen**. Die inzet moet
 - verhogen (cf. méér capaciteit),
 - verduurzamen (cf. geen kortdurende projecten) én
 - beter aangepast zijn aan de noden van diverse doelgroepen (bv. mensen met migratieachtergrond, nazorg na een kortdurend begeleidingstraject)

(2) In de tweede plaats is de uitbouw van een volwaardig **Huis van het Kind**, met clustering van diverse ondersteuningsvormen voor gezinnen, een absolute noodzaak. Op die manier kan aanbod beter afgestemd worden, verhoogt de herkenbaarheid voor ouders, kan dienstverlening naar maatschappelijk kwetsbare gezinnen méér uitgebouwd worden dankzij synergieën,... De versnippering van aanbod in Lier, én de ondermaatse huisvesting van diverse vormen rond gezinsondersteuning – zijn uiterst belangrijke uitdagingen waar bij voorrang werk van moet worden gemaakt.

(3) In de derde plaats moeten stad en OCMW Lier méér investeren in de **regieopdracht op vlak van gezinsondersteuning**. Dat houdt concreet in dat er moet worden geïnvesteerd in meer overzicht om overlapping te vermijden en doorverwijzing (vanuit hulpverlening naar gezinnen) te verbeteren. Ook de invulling van specifieke, blinde vlekken is dan aan de orde. In deze verwijzen we naar:

- De noodzaak aan méér betaalbare kinderopvang;
- De uitbouw van het project schoolcoaches;
- De structurele verhoging van het minimuminkomen voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen.

THEMA 4 – Wonen

Inleiding

Wonen is en blijft een absolute topprioriteit in het lokaal welzijnsbeleid. Momenteel woont 7,1% van alle gezinnen in Lier in een sociale woning van de Lierse Maatschappij voor de Huisvesting (LMH) of het sociaal verhuurkantoor de Woonkans. Feit is echter dat er nog meer dan 1.300 kandidaten op de wachtlijst staan. De vraag overstijgt dus ruimschoots het aanbod.

Voorstellen tot beleid

(1) Een betaalbare woning vinden

Een betaalbare huurwoning vinden is ook in Lier een probleem en dit probleem is de afgelopen maanden steeds groter geworden. Woningen die betaalbaar zijn, zijn vaak in een slechtere staat. Als een woning gerenoveerd wordt, gaat de huurprijs ook omhoog.

Regelmatig komen alleen mensen met een 'vast' arbeidscontract in aanmerking. Het kunnen voorleggen van loonfiches is noodzakelijk. Sommige immokantoren vragen zelfs belastingfiches. Mensen met een leefloon, een vervangingsuitkering, of die interim arbeid verrichten, worden vaak afgewezen.

Huisdieren worden heel vaak niet toegelaten, nochtans mag men ze wettelijk niet verbieden. We merken regelmatig afwijzing of discriminatie van alleenstaanden, mensen met een andere origine, jongeren, (grote) gezinnen met kinderen.

(2) Wachtlijsten sociale huisvesting

Er is een groot tekort aan sociale woningen voor grote gezinnen.

Voor veel mensen zijn de wachtlijsten niet transparant. Ze verschuiven van plaats zonder dat ze weten waarom.

(3) Woonkwaliteit en ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring

Een huurder heeft weinig drukkningsmiddelen om de huisbaas te overtuigen om problemen aan de woning aan te pakken. Als een procedure 'woonkwaliteit' opgestart wordt, is het resultaat vaak dat er een ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring komt, maar geen nieuwe woning voor de huurder. Een slechtere woonkwaliteit staat meestal ook gelijk met een woning die niet energiezuinig is. Uit angst voor hun energierekening zitten mensen letterlijk in de kou. De huurder heeft weinig hefboomen om de energiezuinigheid van zijn/haar woning te verbeteren.

(4) Verhuizen

Onze doelgroep heeft vaak weinig middelen en geen netwerk voor een verhuis. Praktisch een verhuis regelen, een verhuis betalen, nadien de woning inrichten lukt voor velen niet. Alleen Mondiale Werken Regio Lier biedt voor een aantal mensen een betaalbare ondersteuning.

(5) Uithuiszettingen

Er is weinig tot geen proactieve aanpak, zoals huisbezoeken van een sociaal werker, om een uithuiszetting te voorkomen.

Bij een effectieve uithuiszetting worden vaak dure spullen op de container gegooid, nochtans zou alles wat bruikbaar is 6 maanden bewaard moeten worden. Deurwaarders doen die moeite niet. Ook is er bij Stad Lier te weinig plaats voorzien voor bewaringen.

Er zijn te weinig crisiswoningen en mogelijkheden voor noodopvang.

(6) Dakloosheid

Er zijn geen door de overheid gefinancierde opvangmogelijkheden in Lier, er is wel crisisopvang in Mechelen of in Antwerpen.

Een hotel of de jeugdherberg in Lier worden te weinig als alternatief voorgesteld.

Daklozen hebben geen huur te betalen en worden dus verwacht zelf een hotel te kunnen betalen als ze een inkomen hebben. Hierbij wordt zwaar onderschat hoeveel moet uitgegeven worden als dakloze om in leven te blijven.

Er zijn nergens lockers of veilige plekken voorzien om spullen op te bergen.

Bij vrienden of kennissen verblijven geeft veel problemen. Zowel op administratief als op relationeel vlak.

Binnen de bestaande systemen is er weinig creativiteit mogelijk. Bv. cohousing wordt voor onze doelgroepen niet gestimuleerd en wordt vaak gezien als domiciliefraude.

THEMA 5 - Zorg

Inleiding

De uitdagingen in de zorg zijn genoegzaam bekend. Ook in Lier is het absoluut zaak om de komende bestuursperiode maximaal in te zetten op zorg. Naast het voorzien van een (aangepast) aanbod op vlak van zorg door verschillende zorgorganisaties zijn er in Lier een aantal specifieke uitdagingen die (véél) meer aandacht vergen en waar de stad een voortrekkersrol kan spelen.

Voorstellen tot beleid

(1) De aanpak van vereenzaming is, ook in Lier, een thema dat zeer reëel is. Recent onderzoek leert dat 23% van de 60 plussers een sterk gevoel van 'sociaal isolement ervaart': toegepast op Lier, houdt dat in dat méér dan 2000 ouderen zich vereenzaamd voelt. De welzijnsraad stelt vast **dat inzet op voorkomen en bestrijden van eenzaamheid/sociaal isolement hoog op de agenda** moet blijven staan. Hiertoe moeten volgende initiatieven genomen worden:

- Investeren in initiatieven ter verbetering van de mobiliteit van mensen met een mobiliteitsbeperking, gezien een gebrek aan mobiliteit in Lier een belangrijke drempel inhoudt om deel te nemen aan de samenleving;
- Een 'aanklampend' aanbod ontwikkelen voor mensen die hulp en ondersteuning initieel afwijzen, met respect voor de privacy van mensen;
- De regieopdracht van de stad invullen, door in te zetten op samenwerking (o.m. met huisartsen; wijkagenten;...) om vereenzaming te detecteren;
- Installeren van 'luisterbanken' - in combinatie met de herinneringsbank op de vismarkt (Toerisme Lier)
- Buddywerking eenzaamheid
- ...

(2) Diverse evoluties – o.m. rond vermaatschappelijking; leefbaarheid;... - versterken de nood aan een wijkgerichte aanpak. Effectieve **uitbouw van het concept 'zorgzame buurten' in Lier**, is o.i. een krachtige hefboom om uitdagingen aan te pakken. Op het niveau van de wijken, kan geïnvesteerd worden in netwerken zodat de 'zorg in de gemeenschap' versterkt wordt. Dan kan het lokaal bestuur concreet doen door:

- zorgcoaches aan te stellen, die tot doel hebben om de noden in de buurt te detecteren op vlak van zorgvragen;
- het engagement in de wijk (via vrijwilligerszorg, zorg voor mekaar,...) te stimuleren door mensen samen te brengen, te ondersteunen in de zorg in de buurt;

-...

(3) Naar schatting 700 Lierenaars kampten in 2020 met dementie. Dit aantal zal de komende jaren exponentieel toenemen met meer dan 50% in 2040 (nieuwste cijfers). De impact, zowel voor de betrokkenen als de (naaste) omgeving, is enorm en vraagt de nodige aandacht, ondersteuning en een inclusief denken. Om die reden is het aangewezen dat het nieuwe bestuur **voluit inzet op de titel 'dementievriendelijke stad'**. De stad faciliteert daarom een samenwerking tussen de verschillende zorgpartners maar ook met andere diensten (vb. toerisme) en beroepsgroepen zoals handelaars, horeca, politie, kunstenaars en academies. Daarnaast zet de stad in op maximale ontwikkeling van een batterij aan maatregelen op vlak van sensibilisering, preventie, beeldvorming, informatie en ondersteuning van mantelzorgers. Het referentiekader dementie en het afgelopen project "Samen Mens" wordt gebruikt als ruggengraat van goede dementiezorg.

(4) Een grote uitdaging die in de afgelopen coronatijden duidelijk naar voren is gekomen, is **de digitalisering van de maatschappij**. Hier zal in de nabije toekomst heel wat aandacht moeten naar gaan. Dit om de digitale kloof te dichten of op z'n minst niet te vergroten.

Dit kan oa door:

-In te zetten op laagdrempelig en betaalbaar aanbod;

-Op maat van mensen en met bruikbare basistools:

*ItsMe;

*Digitaal betalen;

*Skypen;

*burgerprofiel;

*

-Op verschillende niveaus, voor verschillende doelgroepen, en op verschillende locaties zodat een maximaal bereik kan worden gerealiseerd.

(5) Om niet af te stevenen op een crisis in het Lierse zorgaanbod is **optimale samenwerking tussen zorgpartners** aangewezen. De stad maakt het daarom mogelijk dat diverse zorgorganisaties zowel op eerste, tweede als derde lijn, op geregelde basis overleggen. In dit kader is er ook een sterke band met de ELZ Pallieterland door actief deel te nemen aan de Zorgraad.

(6) Ontoegankelijkheid van mondzorg – met name ook voor maatschappelijk kwetsbaren – is een belangrijk pijnpunt. Het lokaal bestuur moet inzetten op flankerend beleid – om het aanbod rond mondzorg te verruimen, door bv. in te zetten op samenwerking met Mobiele Tandartsen, het faciliteren van het wijkgezondheidscentrum tot het aanbieden van dienstverlening rond mondzorg,....

THEMA 6 – Gelijke onderwijskansen

Het onderwerp 'Onderwijs' kwam op de Sociale Trefdag van Lier 27/04/2023 grondig ter sprake. Gelijke onderwijskansen zijn de sleutel in sociaal beleid. Het waarborgen van de toegang tot onderwijs is cruciaal voor inclusie en welvaart in de Vlaamse samenleving. In Lier werd reeds fors ingezet op gelijke onderwijskansen en blijven er uitdagingen op dit vlak bestaan. Een aantal cijfers ter illustratie:

(bron: <https://dataloep-publiek.vlaanderen.be/QlikView/>. De brongegevens komen uit de databanken van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming).

- 12,3% van de leerlingen in Lierse secundaire scholen stroomde zonder kwalificatie uit (schooljaar '20 – '21) . De Stad Lier scoort hiermee net slechter dan Vlaanderen (12%).
- 15,7% van inwoners van Lier stroomde aan secundaire scholen uit zonder kwalificatie (schooljaar 2021) (<http://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be>)
- Wanneer we inzoomen op leerlingen in de richting TSO, BSO en DBSO met schooluitval dan telt Lier 17,5% schooluitval, ten opzichte van 16,6% in Vlaanderen of ten opzichte van 13.4% voor de Provincie Antwerpen (exclusief Stad Antwerpen).
- 19,9% van de schoolgaande jeugd in Lier heeft geen Nederlands als thuistaal. (2020-2021)

De sociaaleconomische status, de taal, de cultuur,... kunnen een rem zijn. Des te meer is het van belang om hier aandacht aan te besteden.

Voorstellen tot beleid

(1) De afgelopen periode zijn vruchtbare en effectieve samenwerkingsverbanden uitgebouwd, ter preventie van de ongekwalificeerde uitstroom in Lier. Hét paradepaard op dat vlak is de PLUS werking. Dat samenwerkingsverband bundelt krachten van onderwijspartners, hulpverlening en het lokaal bestuur om in te zetten op begeleiding van schoolgaande jongeren in Lier. De welzijnsraad pleit ervoor de **PLUS werking** te behouden én verder te versterken als cruciaal onderdeel in de **aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom in Lier**. Indien nodig moet de PLUS-werking worden bijgestuurd op basis van nieuwe noden in het onderwijs- en welzijnslandschap.

(2) Kinderen en jongeren uit de kansengroepen, beschikken niet steeds over dezelfde 'ondersteuningscontext' dan hun leeftijdsgenoten uit meer gegoede sociaaleconomische middens. Op die manier, wordt de (al bestaande) ongelijkheid verder versterkt. Om die reden is de investering van Stad en OCMW Lier in het project **schoolcoaches** zeer belangrijk. Deze werking dient zeker te worden behouden en indien nodig versterkt. Het project wil zich onderscheiden door maximaal in te zetten op het betrekken van de ouders van kinderen in de basisscholen. Om zo een duurzaam traject te creëren. Daarnaast moet er blijvend ingezet worden op de nieuw opgestarte acties rond **huiswerkondersteuning door De Groeituin in de basisscholen**. Hiermee zet Lier krachtige stappen in de ontwikkeling en verbetering van een huiswerkbeleid, samen met de Lierse scholen, ouders en de betrokken partners (Stad Lier, Mondiale Werken Regio Lier, Arktos vzw en Het leeratelier).

(3) Meerdere organisaties zetten zich in, in Lier, voor kinderen en jongeren: Auxilia, Wereld-Delen, Mondiale Werken Regio Lier, ... Talrijke initiatieven worden genomen omdat de nood duidelijk zichtbaar is (o.a. PISA-resultaten). Deze projecten maken een wezenlijk verschil. Ze kunnen een aanzet zijn tot een nadien verankerd project. Vaak wordt ingezet op basisvaardigheden van alle

schoolgaande kinderen/jongeren in Lier. Door de basis te versterken, krijgen deze kinderen/jongeren meer kansen om zichzelf te ontplooiën. Ze kunnen bewustere keuzes maken binnen hun schoolcarrière, maar ook nadien vinden ze beter hun plaats binnen de maatschappij. Een aantal projecten: **Zomerscholen**, huiswerkbegeleiding in groep en individueel (**Taak^Krakers, Taak^Sprong**), ondersteuning **lezen** bib (**Taal^Piraatjes, Lees^Rovers**) en op school, extra **taalondersteuning** en **taalkampen**,

Voor de leerlingen van het secundair onderwijs is er de **leeuwenklas** van het Leeratelier, de huiswerkklas voor kansarme jeugd gesponsord door de Lions Club, tot noch toe, en de **zomerscholen** voor anderstalige jongeren van de stad Lier, in samenwerking met podiumacademie en SASK.

(4) Al deze samenwerkingen en bundeling van krachten vergroten de onderwijskansen. De stad heeft hierin een belangrijke regierol. Ze kan het onderwijsveld samenbrengen; goede praktijken uitwisselen; stimuleren dat méér gelijke onderwijskansen realiteit worden. Financiële steun van stad Lier voor deze organisaties en projecten vergroot hun draagkracht en duurzaamheid. De organisaties blijven de toegangspoort om alle doelgroepen beter te bereiken. De **Peperbus**, als communicatiemiddel, kan ervoor zorgen dat de inwoners meer betrokken worden bij al deze initiatieven.

(5) De digitalisering blijft in opmars. Zowel met de **digibanken** (project stad en partners als Ligo,...) als het **laptopproject** van Mondiale Werken worden onderwijskansen gelijk gesteld. Mensen kunnen beter functioneren binnen de maatschappij. Bijscholen is mogelijk gemaakt en kinderen en jongeren kunnen mee met de digitale verwachtingen van de scholen.

Daarnaast moeten er blijvend ingezet worden op:

-Ten eerste, het verbeteren van de **betaalbaarheid van het onderwijs**. Dat kan via het uitwisselen van goede praktijken, samenwerking met schoolfondsen,...

-In tweede instantie is het wenselijk dat het lokaal bestuur een traject opzet met het onderwijs, om de **omgang met diversiteit in de school** vlot te laten verlopen – in functie van versterking van de gelijke onderwijskansen. Kinderen en jongeren met een migratieachtergrond scoren minder gunstig in een aantal onderwijsindicatoren; het zou een onwaarschijnlijke verspilling van talent betekenen, mocht dat potentieel verloren gaan... In die zin, blijft het aangewezen om het aanbod rond taalondersteuning te behouden én nog verder te versterken, zoals aanvullende taalinitiatieven (tijdens vakantieperiodes) om terugval in de kennis van het Nederlands te voorkomen, zoals tolkenondersteuning voor scholen,...

De inwoners van Lier zijn zich niet allen bewust van de grote verschillen naast hun deur. Een open houding, respect en begrip, daar heeft het bestuur een **voorbeeldfunctie**.